

Politika krajiny

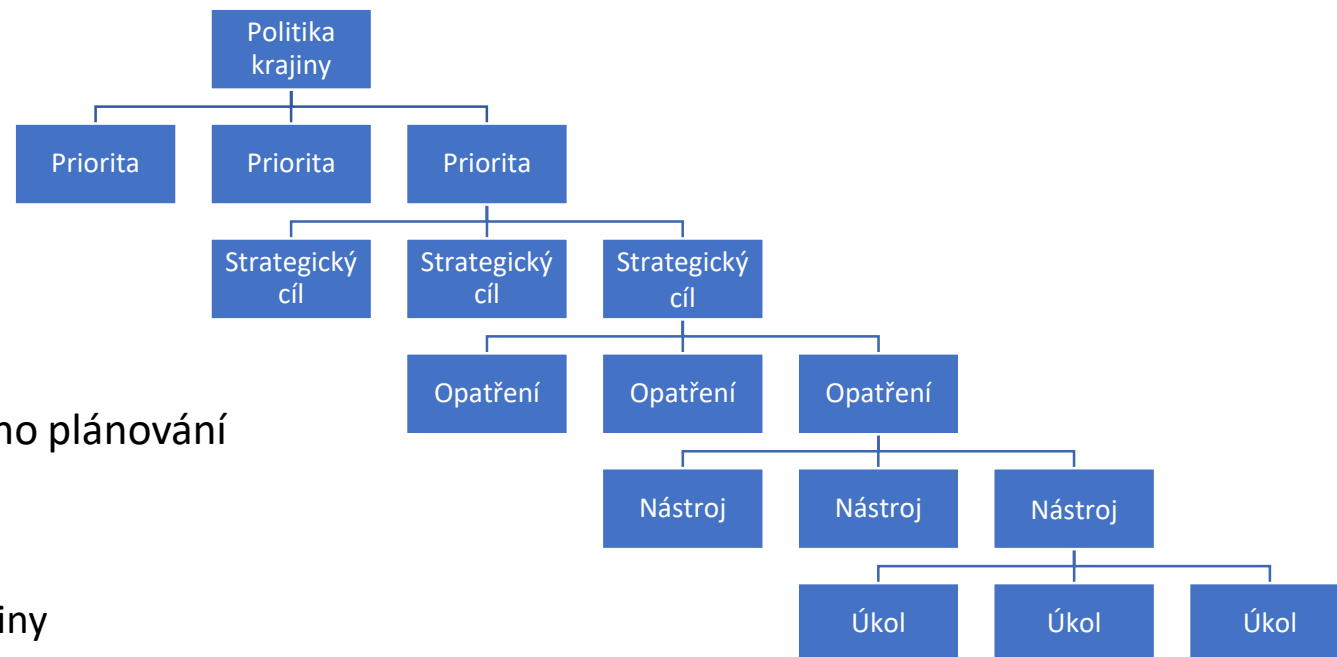

Příprava politiky krajiny

- Politika krajiny je reformní komponenta Národního plánu obnovy a úkol, který vyplývá z Úmluvy o krajině, implementačního plánu Strategického rámce Česká republika 2030 a Národního akčního plánu adaptace na změnu klimatu.
- Přípravou je pověřeno MŽP, zpracováním odborných podkladů a zajištěním a koordinací externí spolupráce a činností v rámci odborných pracovních skupin je pověřen VÚKOZ.
- 6 pracovních skupin - odborníci nominovaní MŽP + zástupci klíčových rezortů
- Příprava v souladu s Metodikou přípravy veřejných strategií (MMR, 2018) a Typologií strategických a prováděcích dokumentů (MMR, 2017)

Struktura politiky krajiny

- Úvod
 - Vize krajiny do roku 2050
 - Účel a příprava politiky krajiny
 - Mezinárodní vazby
 - Vazba na národní strategické dokumenty
- Stav krajiny v České republice
 - Klíčové problémy a ohrožující faktory
 - Stávající nástroje
- Priority ochrany krajiny, péče o krajinu a krajinného plánování
- Strategické cíle politiky krajiny do roku 2050
- Opatření a úkoly pro naplňování strategických cílů
- Rámec pro monitoring a vyhodnocování politiky krajiny
- Přílohy
 - Vazby na mezinárodní smlouvy a dokumenty mezinárodních organizací
 - Typologie krajiny
 - Indikátory
 - Shrnutí pro širokou veřejnost

Vize krajiny

Definice krajiny

- [1] Krajina je lidmi vnímaná heterogenní část zemského povrchu, jež je souborem funkčně propojených ekosystémů s charakteristickým reliéfem, a jako taková je výsledkem činnosti a vzájemného působení přírodních a lidských faktorů.

1.1. Vize krajiny do roku 2050

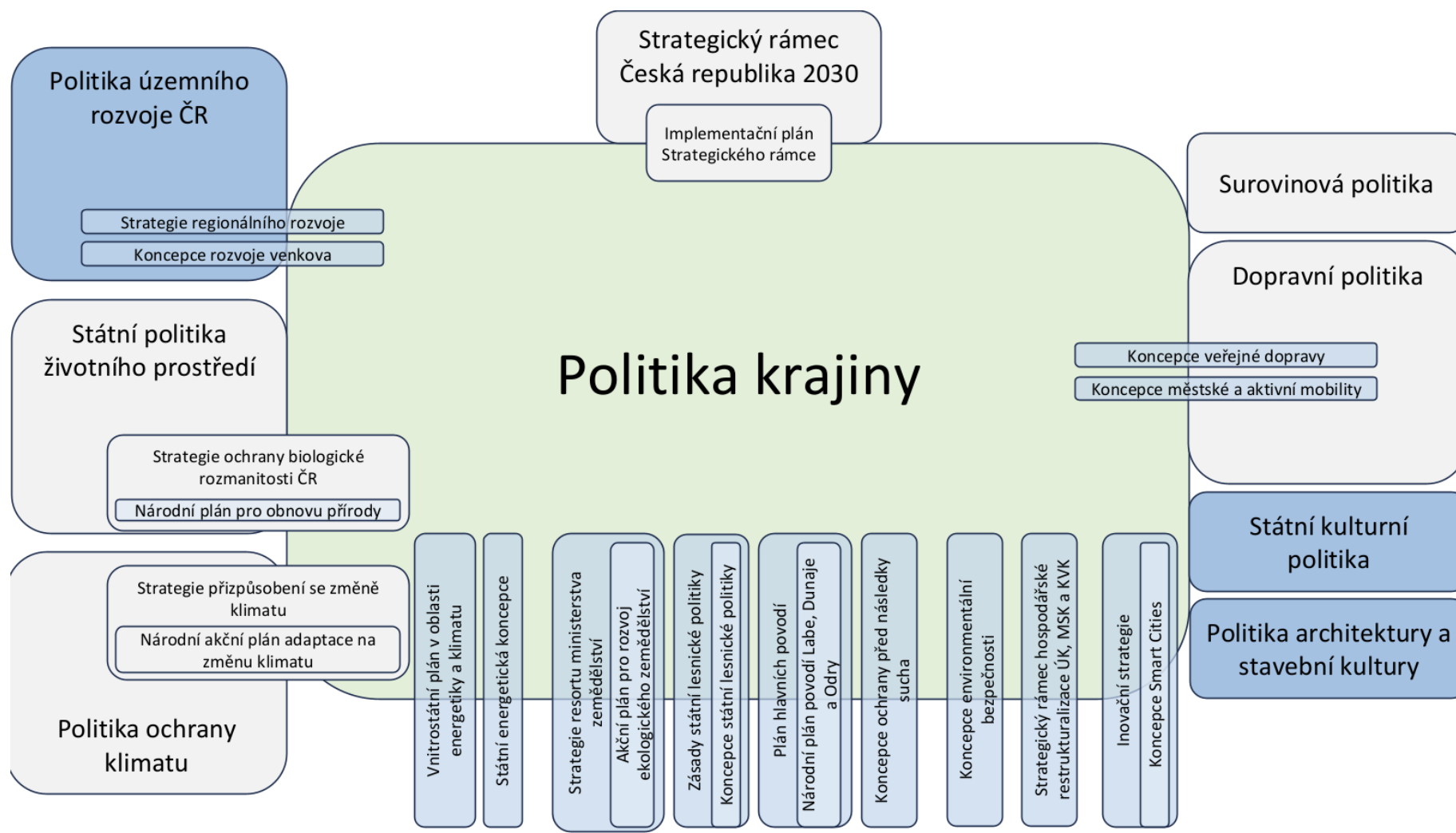
- [2] [Krajina je součástí našeho dědictví a každodenního života v oblastech přírodních, venkovských, urbánních a příměstských. Je tvořena zdravými ekosystémy a pomáhá lidem/ společnosti odolávat klimatickým výkyvům a extrémům. Lidé v rámci prováděných změn a péči o krajinu respektují její fungování a zvyšují její kvalitu.]
- [3] Krajina je zdravá a odolná, biologicky rozmanitá a přístupná. Dobře se v ní žije a hospodaří. Cítíme se být její součástí a respektujeme ji. Ctíme hodnoty, které nás přesahují. [Lidé v rámci prováděných změn a péči o krajinu respektují její fungování a zvyšují její kvalitu.]
- [4] Necháváme dostatek prostoru přírodě, aby se mohla vyvíjet a obnovovat. Respektujeme význam lidské činnosti pro biodiverzitu a kulturní prvky v krajině, které dotváří její charakter.
- [5] Krajina zadržuje vodu, a tím lépe odolává dopadům změny klimatu. Voda se vsakuje do půdy bohaté na život a organický uhlík a přirozeně doplňuje zásoby podzemní vody. Přírodě blízké řeky, potoky a mokřady poskytují prostředí pro vodní organismy a čistou vodu pro člověka. Volné nivy nás chrání před povodněmi a suchem.
- [6] Součástí krajiny jsou dostatečně rozlehlá území pro populace rostlin a živočichů, kteří přispívají k obnově a tvorbě ekosystémů. Umožňujeme zde uplatnění přírodních procesů.

- [7] Zemědělskou krajinu využíváme k pěstování plodin. Používáme udržitelné postupy, díky nimž máme dostatek zdravých potravin. Pestrá mozaika polí, luk a neprodukcí ploch v zemědělské krajině je protkána mezemi, remízky a alejemi při polních cestách a silnicích. Funkčně propojené biotopy poskytují útočiště a potravu ptákům, opylovačům a dalším organismům.
- [8] Lesy jsou odolné, zdravé a vytvářejí prostředí, ve kterém se cítíme dobře. Jsou druhově, prostorově a věkově pestré a přizpůsobené měnícím se klimatickým podmínkám. Hospodářské lesy poskytují hojnost dříví při současném respektu k jejich mimoprodukčním funkcím, uplatňujeme zde přirozenou obnovu a nepasečné způsoby hospodaření.
- [9] Využívání krajiny a péče o ni přispívá k zachování a posílení ekosystémových služeb a kulturních hodnot krajiny. Vlastníci půdy a hospodáři v krajině jsou motivováni a odpovědní za její správu pro budoucí generace, nechávají ji v lepším stavu, než v jakém ji převzali.
- [10] Propojené vodní a vegetační prvky v našich sídlech i kolem nich vytvářejí příjemné prostředí pro život. Sídla jsou přizpůsobena vysokým teplotám, jsou prostorem pro biodiverzitu a je v nich zaveden systém využívání dešťové vody.
- [11] Krajina je prostorem pro [rozvoj společnosti a] infrastrukturu, která nám dává energii a možnost pohybu. Je přístupná smysluplnou sítí cest a pěšin. Hledáme polyfunkční využití ploch, nové stavby umísťujeme citlivě a spojujeme je s obnovou přírody.
- [12] Do podoby krajiny se propisují přání místních obyvatel. Soulad zájmů v území je řešen synergií územního a krajinného plánování. Péče o krajinu je naší sdílenou odpovědností, lidé se postupně přidávají k naplňování politiky krajiny.

Mezinárodní vazby

- Úmluva Rady Evropy o krajině
- Územní agenda 2030
- Kchun-mingsko-montrealský globální rámec pro biologickou rozmanitost
- Nařízení o obnově přírody
- Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030
- Strategií EU pro přizpůsobení se změně klimatu
- Plán REPowerEU
- Lublaňská deklarace
- Karpatská úmluva
- Ramsarská úmluva o mokřadech
- Úmluva o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer

Vazba na národní strategické dokumenty

Priority politiky krajiny

1. Zavést koncepční krajinné plánování
2. Zajistit podmínky pro zachování a obnovu biologické rozmanitosti
3. Plošně zadržovat vodu v krajině a obnovit fungující fluviální systémy
4. Využívat zemědělskou krajinu k pěstování plodin udržitelnými postupy
5. Vytvářet a chránit pestré lesy přizpůsobené klimatickým podmínkám při respektu k jejich mimoprodukčním funkcím

Krajinné plánování

- Klíčový nástroj pro implementaci politiky krajiny, synergií územního a krajinného plánování bude řešen soulad zájmů v území.
- Je ukotveno jako jeden z cílů územních plánů, které mají řešit koncepci uspořádání krajiny, ale neuplatňuje v plné šíři z důvodu nezájmu schvalovatelů a zájmů orgánů státní správy. Není definováno a zakotveno v plánovacích procesech, nepanuje shoda na pojetí. Chybí jasné vymezení, posílení a metodické i praktické rozpracování v návaznosti a rámci stávajících nástrojů.
- Samotné vytváření krajinného plánu musí být syntézou pohledů různých odborností a zájmů. Mezi stávající nástroje patří cílové kvality krajiny, koncepce uspořádání krajiny, územně analytické podklady nebo územní studie krajiny, případně koncepce pozemkových úprav, revitalizace říčních toků, ÚSES, lesní hospodářské plány a další dílčí environmentální nebo krajinné dokumenty.

Harmonogram

- ✓ Q1 2024 – Zahájení přípravy PK
- ✓ Q2 2024 – Analytická část PK
- Q3 2024 – Návrhová část PK
- Q4 2024 – Draft kompletního dokumentu a jeho projednávání k hlavními aktéry
- Q1 2025 – Zapracování připomínek
- Q2 2025 – Připomínkování PK veřejností (úřední deska MŽP)
- Q2 2025 – Meziresortní připomínkové řízení
- Q3 2025 – Finalizace PK, předložení PK vládě ke schválení
- Q4 2025 – Metodika krajinného plánování

Děkuji za pozornost!

V případě zájmu o spolupráci prosím o kontaktování na
jan.dusek@integracons.com